

BALSAS.

Lietuwiszkas Balsas isceina 4syk
ant mėnesio.

Kasztuoja ant metu 2 dorėlu, o Auro-
poje 3 dorėlai. Atskirus numeris 5 c.

Už colį angarsinimu ant metu 10 do-
rėlu, o wieną sykį garsinant 20 centu
už kožną eitūtę.

Išdytojas JONAS SZLUPAS,
SHENANDOAH Pa.

PIGIAUSIA WIETA PERKANT

naminius daigtus, Siuwimo **MASZYNAS**
WARCOVUS, PIANO IR GRABUS
JAS **WILLIAMS & BROS,**
13 Main Street, Shenandoah Pa.

Jei norite užezėdyti piningus ir nusipirkti
geras wirszutines drapanas dėl wyrų ir waiku.
(overcoat no \$ 2.50 iki \$ 25), ateikite į kroma

Wolfo Levine

31 North MAIN St. Shenandoah Pa.

TĖWYNISZKI BAŁSAL.

VIII.

Kelai gyvenimo, kuriats mus weđa tautiszki weadowai musu.

(Tąsa.) Ar naudinga mums gali buti drau-
gybė su socijalistais ir budawotojais tautiszkos at-
eituwės ant socijalistiszkų ideatų arba tarptauti-
nės darbininku federacijos? Amerikoje gali, bet
Lietuvoje Europos, kur musu tikroji tėwynė, tie
jieszkiniai dėl lietuwystės nenaudingi, o gal ir

kur negalimi. Nėra ant szwieto tautos, kuri be
n totiotos ir bė nenaudos dėl sawės, sawo gywe-
nime galėtu szokinėti prėdniszkaĩ per piñnus am-
zius, kurics padėjimui netinkanti ideataĩ gyweni-
mo galėtu buti primesti. Kulturiszkas gyweni-
mas lietuwiu sziađien stowi (turiu perpraszyti
musu sangwyniszkus szowynistus, kuriems bene
rodosi, kad mės kulturiszkaĩ wisus szwieto gai-
wažus jei ne pralenkėme, tai su wisais susilygino-
me) gal neaugszecziaus už prancuzus ar wokie-
czius pereito amžiaus, nors ne musu tai kaltė, bet
kaltė pereituwės, kokioje buwome. Staigi radi-
kaliszka permaina užwažus, iszlygu gywenimo
atsimusza nenaudingai wisuose keltuose gywenimo
tautos: ekonomiszkuose, protiniuose, doriszkuose
ir tautiszkame padėjime, tautiszkoje dwasėje. In-
dijose, kur kultura aborigenu lyginosi kulturai
Europos widuramziuose, angłai įrengė dėl indi-
jonu mokstawietes ant pawidalo europėjiszku,
nors iszmintis gywent ju nebuwo pritaisyta dėl
priėmimo europėjiszko szio amžiaus mokslo, su-
twėrė isz baigiancziu jas (nesakau czion apie spe-
cijaliszkas augszcziausias, kollėgijas, universitė-
tus) taip wadinamus Debus nėkam netinkan-
czius moksliszkaĩ, be jokio dorumo, negalinczius
nei 2 minutas kalbėti apie wieną daigtą, kuriems
nei jokį darbą pawesti negalima, kuomet baigian-

tiejie bramyniskas mokšawietes, wisai tinkanciaz iszmineziai mokintiniu ir kulturiszkam padėjimui tautos, wisai kitokie. Dėl tokios pat priežasties ezionai, kaip waisiai parodė, reikėjo iszsižadėti noro sulyginimo ir sumaiszymo kastu. Ki tokie uždėjimai kulturos ir organizacijos gywenimo Europos mažina baisesi netiktai tautiszkaiz, bet ir individualiszkaiz priimanczius tą swetimą kulturą aborigenu kolonijose. Ta priežastis mažina skaitlų Amerikoje. Jei Meksikoje ir Peruwijoje aborigenai ne taip susimažino, wienok ir ezionai mažinasi, nors indijonai neprįima wisiszkaiz swetimą kulturą, bet ir ezionai į ką jie pawirto? Sakys newiens, kad juos isznaikino, iszpjowė neteisybė ir fanatizmas Iszpanu, bet taip gali kalbėti tasai, kuris tikrai teisybės nežino: naikino raudonuodžius ir neteisi ga ranka atėjusiu mokintoju, bet skaitlų per juos isznaikintu mažas lyginant su baisesi skaitlumui isznaikintu permaina užwados gywenimo, nauja kultura, kurią priimti dar neburo gatawi. Apie szitą teisybę mokina mus isztyrinėjimai mokintu jieszkotoju teisybės: Morgano, Letourneau, Rusdeno, Bonwick'o, Niedermeyerio, Le Bonno, Quaterfagės, Leroy Bolieu, Reclus ir kitu. Pauksztis ar žwerys ūkinis prijaukintas nesidaugina. Permaina žiamiszkos užwados Lietuwoje, Lenkijoje ir Rusijoje po 1864 m. nupuldinu ekonomiszkaiz žiames apturėtoju. Jei ne isz sy kio tasai nupuolimas pasirodė, tai szįdien jau j wisi supranta ir kasztus tos permainos wisi mokanetiktai ponai, no kuriu darbininkas pasiliko atimtas, bet ir patsai baudžiauninkas apdowanotas žiamie. Senowės garsus turtingumas žiamieciuz szįdien yra tiktai atminimu pereituwės. Wienok sziamie atsitikime nėra tokio didelo szokimo kaip prie įwedimo mieganczius Lietuwoz į socializimą. Galima ir priguli pagal reikažą ramstyti ir taistyti gywenimą, idant jisai sekta pagal gywenimą kitu, bet nenaudinga butu sužaužius esanczią organizaciją statyti naują, kokies nėra tarp kulturingesniu už mus. Kaip kulturiszkaiz reikia mums skumbintiesi, idant prisiartinti prie pralenkusiu, nemislyjant apie negalimą pralenkimą pirma ir skubriaus einancziuju, taip ir draugijōs organizacijoje tie musu kulturiszki wadowai parodys mums kelą; be tokio žiurėjimo daugiaus galētumėme nužudyti ne kaip ūaimėti: netinka namus statant pradėti no stogo, kada pamato nėra. Tautos senesnės ir augsztesnės kulturos nēkur szįdien (tarp primitywiszku teisybė randasi tolygios organizacijos) nepriima mokinimą socialistu už paklotwę gywenimo, ir priesz jį wisi lygiai Europoje, kaip Amerikoje ir Australijoje ginasi kaip no deiwės. Tas mokštas nēkur dar nēlaimėjo sympatijos tarp intelligencijos (randasi reti jo apgynėjai), neszne-

kant apie kitas įtekmingas ūomas draugijos. Kur weda waldžia paduota į rankas tamsiu darbininku, be tikros apszwaistos, be patrijotiszku jausmu tikrai suprastu, girtuoklyste ir wargais iszūwarkintu, parode mums apszwiestesni už mus darbininkai Prancuzijos ūaizke Komunos, ar buntai su naikinimu fabriku, kuriuose uždarbį rado, darbininku Belgijos. Szios dienos darbininkai bus pakłusnus bažsams wisokiu agitacijū, nors ju rodos ir nenaudingiausios butu ateituwėje dėl ju pacziu. Kad reikia gerinti buwį darbininku, ant teisingumo statyti jo padėjimą, apszwiesti juos ir waikus ju mokinti, wisi tai supranta, bet juos sudžiomis ju darbu daryti, ant ju noru ir pažiuru ateituwę lietuwystės statyti dar yra per anksti; reikia pirma tarp ju szwiesą płatinti įkwėpti jiems meilę tautystės, szįdien wos neaiszkaiz dar apsi-reiszkaizanczius. Be supratimo tautiszku jieszkiuni nēks negali suprasti reikažo tautystės. T. b.

AIRIJA.

Supaiszė J. Kalbėnas.

Nėra isz lietuwiu apsigywenusiu Suw. Walstijose nei wieno tokio, kurisai ne utu dirbės drauge su airiais; taigi nėra isz musu tarpo nei wieno, kuris tą wardą nebutu girdėjęs, wienok nedaugelis pažysta tuos žmones, o įpacz ju gywenimą ju tēwynėje, Airijoje. Artimesnis susipažinimas su airiu tauta yra mums dar tuomi ūabiaus naudingas, kadągi ju tēwynė yra dar błogesniame padėjime už musu, o wienok airiai su pastebėtinu stropumu kariauja szįdien priesz sawo wargintolus - spaulėjus, kuris kariawimas gali buti mums naudinga paweizda pasistengimuose musu priesz musu neprietelus.

I.

Tarpe triju prowinciju (Anglija, Szkotija, Airija), kurios sudeda Didžiąją Britiją, Airija yra atskira sąža. Wardas Airijos (Ireland) reiszkaiz „žalą salą“, bet ne dėl gywentoju tos žiamės szyp-sosi žaliejie pakraszcziai tos waisingos ir gražios sąžos. Kaip wisur, taip ir tenai yra bagocziai ir wargszai, dykaduoniai ir darbininkai, skriaudėjai ir skriaudžiamiejie. Wienok stambiausia žyme ekonomiszko gywenimo Airijos yra toji, jog nėra ten didelės pramonės ir didelu pabriku; ne rumuose pramonės, ne kalėjimuose pabriku nusi-duoda tenai didžiausias nuskriaudimas kraszto, bet ant ūauko po plynu dangumi, ant płacziu lygumu, žwiūgancziu nokstancziais jawais. Darbaiz Airijoje yra ukiniai, bet ne ukininkai, ne žiamdirbiai yra waldytojais žiamės. Apstumas dirbamos žiamės iszsznezė ten apie 20 milijonu akru; skait-

lus-gi waldytoju žiamės nesiekia nei 20.000; wisi kiti — milijonai — yra bežiamininkais, ubagais. Nemislyk wienok, skaitytojau, kad kožnas isz tu dwideszimties tukstancziu yra turtingas. Wos 300 isz to skaitlaus turi sawo rankose suwirsz puse wisos žiamės; kiti yra mažesni ponai, smulki szlėkta, — likusieje labai smužkus žiamės apturėtojai.

Didieje ponai, lordai, kaipo juos ten wadina, negyvena suwis Airijoje; matyti, negali iszbuti ten, kur aszaros žmoniu per daug prisudytu ju smaguriawimus. Jie gywena Londone, prie dvaro werto jiems pono, ipėdinio angliszkojo trono, garsaus ant wiso szwieto burdelmeisterio ir gėdinotojo jaunu mergaicziu.

O Londone linksmu tiems ponams, nės žmonės sawo darbsztumu pristato jiems kasmet 10 milijonu swaru sterlingu randos. Wienas swaras sterlingu lyginasi 5 dorėlams. Dabar suskaityk, skaitytojau, tas sumas, o tada pripažinsi, kad ponai turi už ką linksmiai gywenti.

Airijoje-gi baisingiausias wargas wieszpatauja. Ponai paprastai parsamdo sawo walszczius kokiam nors bankėriui ar agentui; szitie wėl dalina žiamę ant smulkiu dalu po 100 iki 500 akru kurias parsamdo taip wadinamiems middlemanams arba tarpininkams. Taigi apart rentos, kurią ponas paima, bankėris ar agentas czuolpia peņą ir dėl sawęs. Bet ant to dar negažas: middlemanas (tarpininkas) pats žiamės neapdirbinėja; dalina jis ją į dalis po 10 – 50 akru, dažnai dar į smulkesnes, newat į 1-akres, kurias parsamdo walszczionims airiams, tikriems žiamdirbiems, kurie aria, sėja, o wienok nėko newalo.

Kada ponas tokiu budu iszsamdo sawo žiamę subėga žmonės isz wisu kampu. Waringi žmonelai waržosi už kąsnius žiamės. Kožnas nor turėti kampilį, ant kurio galėtu pasisodinti nors keletą brlwiu dėl sawęs ir dėl sawo szejynos. O gywenimas airiszko žiamdirbio yra baisus. Sztai ką raszo wienas ludininkas wargu Airijos: „Kas prisižiurėjo isz arti į wietinius prietikius, tas drąsiai gali twirtinti, kad tos giminės, kurios neturi užtektino apstumo žiamės, priwerstos yra iszsiųsti dalį sawo namiszkiu ant elgėtawimo. Dėlto lengwu suprasti, dėlko airiszkieje žiamdirbiai isz wisu pajiegu stengiasi bent kiek žiamės nusišamdyti; licitawoja jie dalybas su drugio karszcziu ir paima, kas tik pasiseka, nežiurėdam; newat ant newaisingumo žiamės. Isz to nusiduoda tai, kad ponai paima baisiai didelę rentą, kurią paskui nešaimingas žiamdirbys nėra įstangoje užsimokėti. Renta atima no ju wiską, iszskiriant tužą apstumą bulwiu, kurias wargingas darbinin-

kas paŭtaiko ant sawo iszsimaitinimo. Nežiurint ant to jis yra amžinai pririsztas prie pono, kuriam apart waisiu žiamės atiduoda jis ir sawo žimos ūaika uždirbtą uždarbį. Ant gałwos nešaimingo airio kybo amžinai baisybė ekzekucijos ir pawarymo no žiamės, kurią jis dėl pono apdirba”. Kitas wėl kelauninkas sztai ką raszo: „Žmonės maitinasi daugiausiai bulwėmis ir netikra degtine. Szejmyna airiszko žiamdirbio turi sau už didelę ūaimę, jeigu wieną ar du sykiu per metus, ant didelu szwencziu, pasirodo ant bludelo szmotukas netikusiai błogos mėsos. Turtingesniejie wāžo tris kartus ant dienos bulwes, wargingesniejie tik du kartu. No bałandžio iki rugpjucziai, kada bulwės iszsibaigia, ponawoja wisoje žiamėje baisus badas, no kurio žmonės krinta kaip musės. Yra metai, kuriuose badlige sergancziu skaitlus pasiekia pusantro milijono. Didesnė dalis gywentoju miegti ant plikos žiamės, newat sziaudu jie neturi. Badas ir wargas yra paprasti swecziai Airijos. Tukstancziai baduojancziu žmoniu akymis praszo no kelaujanczio pagelbos; neturi jau syžu ranką isztiesti. Idant nejausti bado, žmonės suguła ant žiamės. Dowanai szaukia jie duonos, bulwiu. Draugijiniai prietikiai atima jiems gywastį”. Wienas isz rasztininku, kuris gilai isztardė tos žiamės prietikius, raszo taip: „Yra toks ūaipnsis wargo, kuris taip toli nesusitaiko su musu žmogiszka wertybe, jog žmogaus kałba neturi nei žodžiū dėl jo apraszymo; toks wargas tai ponawoja Airijoje”.

Iszeiga tu wargu yra apwerktina. Pirmiausiai dalis gywentoju traukia szalin į Ameriką; tie yra bent ūaimingesni, nės iszwengia myrio isz bado. Skaitlus airiu, iszskėtusiu isz tėwynės, sznesza milijonus. Kiti, kurie negali iszwažiuoti, mirszta pamaži badmyriu. Kožną metą bado karsztligė pakreczia deszimtis tukstancziū aukų žiamė tusztinasi. No 1848 m. skaitlus sugriuwusiu namu smarkiai didinasi; sziądien suskaito nekurie į 100000 apleistu namu, kurie yra ludininkais žmoniu wargo. Szale tokiu prietikiu nedėwai, jogei ir žiamė apleista esti. 30 metu tam atgal 20 milijonu akru buwo po sėjimais, sziądien tik 15 milijonu. Žiamė, kuri galėjo iszmatinti 18 milijonu žmoniu, sziądien duoda wargą, badmyrį ir iszeiwystės paszportą toli mažesniam skaitlui gywentoju, nės neiszneszancziam nei pusszeszo milijono. Yra wienok wienas daigtas, kuris auga be palowos, o tuomi yra peņas ponu, renta. 1857 m. prie toli didesnio apstumo apdirbamos žiamės renta dawė 8% milijonu swaru sterlingu; sziądien, norint dirbamoji žiamė sumažėjo ant ketwirczio, renta isznesza suwirsz 10 milijonu.

Idant gerai suprasti sziadyksztį stowį Airijos, reikia žinoti jos pereituwę, apie ką tolaus pasnekėsime.

BENEDIKTAS SPINOZA.

(Tasa.) Kaip jau sakyta, Van der End buvo netik pirmu daktaru Amsterdamo mēste ir wisoje Ulandijoje, bet ir wienas tarp swarbiausiu mokslinciu sawo gadynės. Toli anapus rubežiu tēwynės jį žinojo kaip nuodugną pažintoją senowės, kurios mokslai pradžioje 17to szimtmeczio asztuontu sykiu po ilgo gilaus miego gadynėje tamsios nakties widuramžiu szwentino sawo atskėlimą ir atsigimimą, ir kaip uotų draugą guntinio tyrinėjimo ir wažno pilozopiszko sprotawimo, kurią tai gadynę buvo sutwėrę Bacon isz Verulam (gimė 1561 m., mirė 1625 m., jis buvo Lordu Kancleriu Anglijos) ir Renatus Kartėsijus (gimė 1596 m., mirė 1650 m., jis gyweno daugiausiai kaip iszeiwis isz Prancuzijos tai Ulandijoje tai Szwedijoje). Van der Endo namai buvo wietu susirinkimo wisu mokslo troksztancziu žmoniu isz Amsterdamo, kurie atsiwaluinę no rysziu scholastikos darė pagal prieždį taiko, suteiktą Kartėsijaus, tuomi labiaus kad ten jie kaip szeszėlus pereituwės taip ir auszrą ateituwės rado įkunyta jojo labai gražiose dukteryse. Įžengimas 17mečio rabino į szituos namus buvo swarbus dėl wiso tolesnio gywerimo didžio mislinciaus: artesnis susipažinimas su Van der Endu ir bñaiwus jo supratimas senowės, į kurią wañandose akywos paszneos rabiną įwezdino, paskubino milžiniskais žingsniais iszsisitaisymą jau pabudusios jo dwasės, wodė jį paeilui per wisokius namus pilozopiszku pažiuru iki szwiesunui anos gadynės — Kartėsijui, kurį jis pagal apsakymą žinowu (Kuno Fischer ir tt.) pirmas wisai suprato ir kurio mokslą Spinoza pñacziai iszguldė ant raszto. Tuose namuose, Van der Endui wedant, pakirdo jo žingeidumas matėmatikos, kurią Spinoza weikia perėmė ir prisisawino, ir gamtos mokslu, kur Bacon'o induktywiszkas buklas papildė dedukeiją Kartėzijaus ir pagelbėjo surasti tosios trakamus. Czion tuose namuose jis praktikiszka pažino istoriszka krikszczionybę wisuose jos iszpažinimuose. Czia jis užmezgė draugystę, pasiremianczią ant giminyntos mielu ir palinkimu, su Oldenburgu, pasiuntiniu isz Brēmės, ir su szwiesiu daktaru Ludwiku Meyer'iu *); czion jis ryžosi iszmokti ranku darbo, idant neprigulėdamas no žmoniu galėtu gywenti isz sawo uždabiwimo ir tokiu budu, netrukdomas, ganėdinti sawo geismams, ir ant gało czion tapė jo szirdyje gili žaisda atwerta, kuri nē

kados neužgijo ir kuri jo kuną sukrimto. (Spinoza mirė 21 d. wasario 1677 m., beje susiñaukęs 45 metu amžiaus.)

* * *

Tuojuo po paszneos prie patafo serganczio seno Binjamin daktaras De Silva aplankė rabiną Menasse Een Israel, nors jaunesnijį isz eilės, bet už tai be abejonės gabiausia ir įtekmingiausia wietininką parepijos. Begimai buvo labai kas swarbaus dėl wisos parapijos tame, ką jis jam turėjo praneszti ir apie ką jis tiekėsi įgyti jo nuomonę, nės juodu kaibėjosi labai labai ilgai paszsnabzdėmis, ir kuomi juodu ilgiaus haibėjosi, tuomi labiaus ju sujudintas gymis ir kassyk smarkesnės maiwos (mojawimai rankomis) nurodė, kiek jie neramumo ir kiek rupesczio turėjo. „Ne jam pas mus pasilikti!“ tarė daktaras bažu, iszreiszciancziu nepajudiamą persiludyjimą. Jis atsistojęs no krėslo tiekėsi nusznuostyti karzta prakaitą no sawo pñaczios kaktos, dwilktelėdamas skopetaite į orą, lyg kad norėdamas pasakyti, jog jau gana tokio mostelėjimo, idant prieszingą szneką parblokszti. „Asz tamistai sakau, kad negalima musu Baruchą prilyginti nei prie Maimonidžio nei prie Ebn Esros nei prie kitu didiku tokios rugzties; ne jo yra pawadinimu sudėti Talmudiszka iszmintį į trumpą rankakningę (tokią buvo Maimonides paraszęs po wardu 'Jadbachsaka', drutoji ranka), idant tokiu budu pasiliktu galima apsi-eiti be tu milžiniszku folijantu (czia daktaras nenorus parodė į kningyną rabino) mokszawietėse, ko iktuotaik mēs tebeñaukiame; jis neapdowanos musu naujais paaiszczinimais biblijos, kur įstatymai walgymo ir apsiwalymo paremti taptu ant pri- imtiniu priezascziu (ir tai buvo Maimonides paraszęs kningoje 'Tame hamizwoth', priezastys įstatymu), ir jam isz tikro nepakaks baugiai nurodyti, jog Bileamo asilėnė isz tiesu nēkados nepasilowė buwusi benuomoniu gywuolu ir pasiliko nebyle (kokią tai netikystę jau skelbė Ebn Esra sawo paaiszczinimuose biblijos). „Gerai, tegulgi jis bus didziu reformatoriumi musu tikėjimo sistėmos ir tegul jis gražina mus dwasėp pranaszu!“ atsiliepė rabinas gilai atsiūsęs, taipgi sawo sėdenę palikdamas ir abi ranki De Silvop pratiesdamas, — „tiktai prie musu jis t u r i ir pasilikti! ... „Toks yra mano ir tamistos tikriausias ir nuoszirdus welyjimas, wienok asz negalu sawę apgaudinėti ir kiek sykiu asz tam areziaus prisistebiu, asz turiu iszpažinti: Ne jam pas mus pasilikti! Gadynė tikėjimiszku reformatoriu jau perėjo; musu Baruchas, grožybė Talmudinės mokeñawietės, tiek bus žydiszku Luteriu, kaip Kartėsijus augintinis Jezuwitu isz Lafleche, pasiliko antru Kalwinu. Jis neatėjo szwietui duoti naują raszta

įstatymą, bet, kaip kad Kartėsius, žmogui nurodyti įstatymus mąstymo; ne jo yra užduote vesti mus dvasėsi pranaszu, o tik jis yra pawadintas įsteigti wieszpatawimą iszminties ir į tam tikrawietą pastatyti dwasę tyrinėjimu. Van der End jau tikru wardu jį pawadino: jis yra pilozopas, mislinczius, ir jei asz nesiklystū, jis taps didžiausiu musu amžiaus. Kartėsių jau isz tikro jis perwirszyjo, nės anas sakė tiktai: 'Cogito, ergo sum' (Mąstau, dėlto esmi), o Baruchas sakydamas 'Sum cogitans' (esmi mastydamas) manę ir Van der Endą labai įstabino. O prieg tam jis Kartėsiiaus mokslo dar wisai nepužysta; dabar jis pateks į tikrasias rankas ir sems mokstą isz pat szaltinio. Asz tamistai sakau, kad mės jo prastosime!" De Silva wos wos galėjo sawo skausmą szirdies apgalėti ir tiekėsi užbaigti tą szirdgėlingą snekesį, tuomi labiaus kad jis apsigawo sawo žukėjime neradamas supratimo apie rustingumą padėjimo. Rabinas tai pastebėjo ir ragino jį dar užtrukti, kadagi swarbiausias kłausimas dar neėšs užkabinatas. Kada juodu wėl wienas priesz kitą susėdo snekueziuodamu, rabinas staigu sugriebė abidw ranki daktaro, žiurėjo į jį itgai ir maldingai su perwerenczia akimi, taip kad szitą sziorpalai paēmė, ir warden wiso ko, kas Israelui yra brangu ir szwenta, ragino pasakyti gryną teisybę ir nėkc nepaslėpti. „Man isz tikro gaitu, tarė De Silva bewaik su panėkinimu. Tamista ant to wiso žiuri kaipo rabinas, asz tikėjausi no tamistos geresnio supratimo. Jei tai yra dėl tamistos swarbiausiu dalyku, gali wisai nusiraminti: Baruch nėkuomet nepereis į krikščionybę, ir Van der Endui nėkuomet nei į gatwą nepareis jį prie to kalbinti. Jis žino per gerai, kad su tokiu dwasės didwryiu kaip Baruch jis nėko nepesztu". — Rabinas Menassė prie tu žodziu taip gilai atsidusėjo lyg kad jam akmuo Jokubo butu nuridėjęs no krutinės... O bet tamista staeziai sakei, kad mės jo neteksime?" — „Be abejonės atsiliepė ramiai De Silva, 'jis nepasitiks nei musu tikėjimo draugėje, nei į kitą pėreis... Barucho didi dwasė spendžias; teisybėsi, o tokie dwasės didwryiai kaip jisai prastai tik sawo kelais waikszezioja". T. b.

* Spinozos swarbiejie weikalai tape jam mirus apgarsinti per L. Meyeri, kuris paraszė i juos prakalbą ir labai jausingą pomyrini gedėjimą. Spinozai gywuojanti iszėjo tiktai „Iszreisztkimas pilozopijos Kartėziiaus" ir „Teologisztkai politikisztkas traktatas".

WISOKIOS ŽINIOS.

Mėstelyje St. Nicolas Pa 27 d. lapkriczio 1887 m. tapė įsteigta kuopa susiwienyjimo warden Keistuczio; prezidentu yra Mikolas Roczka, raszti-

Linku Juozas Mockaitis, kasėriu Wincas Mockaitis. Diewe padėk tiems broilams dirbti wienybėje dėl gero Lietuvos!

No kuopos lietuwininku susiwienyjimo Philadelphijoje 25 d. lapkriczio M. Walinczius atsiuntė 18 dorėlu į kasą S. W. L. A. Tegul wisi lietuwininkai taip remia susiwienyjimą kaip szitie broilai!

29 d. lapkriczio lenkai Szenandoryje szwentė atminimą maiszto 1830–31 m.; po atidarymo susirinkimo lenkai saloje sukłaupe meldėsi lyg kad 'Armija Iszganymo' ant ułyczios: potam prasidėjo snekos, kuriu wertybė nei jokia. Anglisztkas snekėtojas Johnson sakėsi stojąs už lenku nuwertgą giminę, pasitikėdamas, jog Sawienuotose Walstijose lenkai tapse gerais ukėšais; jis nedarąs skirtumo tarp giminiu, tegul jos tik gerai elgiasi! Ant gafo wienas isz lenku rugojo labai ant lietuwininku, kad tie nestoja su lenkais į wienas draugystes, o taip-gi jam nepatiko, kad neatsirado tą dieną tarp snekėtoju nei wieno lietuwininko. Jei lenkai to norėjo, jie turėjo lietuwininkus isz anksto užsiprasztyti, o neužprasztyti kaip galėtu lietuwininkai lįsti ne į sawo tautos reikalus?

Isz Szenandorio, Waterburio ir kitu mėstu szitose dienose rėdystė L. Bałso gawo rasztus, kuriuose yra iszrodomos begėdystės užpuldinėjimu 'Wienybės'; toks jau rasztas parėjo ir no draugystės 'Želmens' isz Paryžiaus. Nepykkite, broilai, jei rėdystė ju nededa į laikrasztį! kam mums bartiesi ant neiszmanėlu ir nedorėlu, kurie prisidengdami diėwu ir wisais szwentaiais nepažysta nėko szwento ir tik bžagutyja kareziamiszkais žodžiais. O ir taip mažai ant blewyzgu atsiliepdami užsitrukiamo no tužu brolu Europoje gywenancziurugones! Tik gaitu, kad rugojantiejie neregė, jog L. Bałsas yra prispirtas bjaurinimais 'Durnybės' kaip kada duoti atsaką. Taip-gi be reikato p. Budrys juokiasi isz brolu, kurie mažai moksto turėdami padawinėja wietines žinias į laikraszczius; ar ne daugiau apjuoko werti mokslineziai, kad užkampiuose snuduriuoja? O kas atsieina to, kad L. Bałsas priima kaip kada rasztus nėwa nesutinkanczius su jo programa, czia pasakome, jog wisu rasztu, jame patilpusiu, mėriu yra atneszti naudą Lietuvai; o kadagi kelai į tą mērį yra szimteriopi, mės neskaitome už kłaidą talpinti ir rasztus žmoniu, turincziu newienokias su mumis pažiuras. Jak ir p. Szerno rasztai daugior mums galėtu nepatikti, wienok juos mėtai priimame matydami juose norą atsiekti wienokį su mumis mērį, beje atgaiwinimą ir apszwietimą lietuwininku. Ant gafo p. Budrio rasztai, nors jis yra lietuwis, lenkiszkuose laikraszcziuose wisai ne isz lietuwiszkos pfunksnos iszėjusiais pasirodo, ir nedwywai, kad daug lietuwiu skersakiuoja ant p. Bu-

rasztininkai walscziau prikalbiną rusus kraustyti-
si isz Lietuwos! — Isz tarpo rusiszku naujoku Lie-
tuwoje daug esą iszėję sant žmoniniu mokintoju,
mažai ant prekiočiu, nėsą-gi wisai amatninku.
Tik gaitu, kad Wolteris nepriededa, jog didumas tu
rusu iszcina ant girtuoklu, o labiausiai ant wagių
ir žmogžudzių! Žinoma kad dėl wisiszko dorisz-
ko Lietuwos nupuldinimo 'rusu naujokas reika-
lauja paramos Lietuwoje wisur ir no wisu szaku
waldžios". Wolteris mat wisur stengiasi Lietuwa
tik 'artinti prie Rusijos'. — Kitur wél Wolteris
praszo geograpiszkos draugystės, idant imtuosi
apsaugoti Traku pilį no gaštutinio iszgriuwimo;
szita pilis yra swarbus senowybinis paminklas
Lietuwoje. —

Naujorkė prasidėjo prisaiķintuju sude prowa
anarkisto Jono Mosto, kaltinamo už kurstymą
žmonių priesz kapitalistus. Mostas twirtina, jog
kałba jo buwo wisai kitoniszka, ne kad ją detek-
tywai perstatė, ir wienas isz tu, kurį jie perstatė
kaipo wadową susirinkimo, prisiekė, jog ten jis
tuomet wisiszka nebuwo. Regis kad Mostas bus
iszteisintas.

Adresas rėdytės: Jonas Szlupas,
L. B. 1004. Shenandoah Pa, America.

Užmokėjo už L. Bałsą:

M. J. Andriukaitis \$ 1, J. Eiroszis \$ 1, W. Moc-
kaitis \$ 1, M. Marcinkewyczia \$ 1, W. Karalus
\$ 2, S. Jurjewicz \$ 2.28, J. Burinskas \$ 1,
T. Džiankanckas \$ 2, T. S. Szukwietis \$ 0.40,
J. Marma \$ 1, W. Juodkojis \$ 2, J. Brazaitis
\$ 2, M. Mockewyczius \$ 2, W. Bałtruszai-
tis \$ 2, J. Naujunas \$ 2, M. Reese \$ 1,
Refowicz \$ 3, L. Goldin \$ 5, W. Seneckis \$ 2.
Jei kieno nepakwitawota, duokite žinią.

Skubinkitėsi, brolai, užsimokėti už L. Bałsą,
idant rėdytė prigulineziai galėtu atlikti sawo rei-
kałus! Neuzwilkkite! L. Bałsas.

Dr. Adolph Himowicz,

213 N. High Street,
ADYNOS PRIEMIMO LIGONIŲ:
8 iki 9.30 priesz pietus.
5.30 iki 8 wakare. BALTIMORE, MD.

J. ANDZIULAITIS.

General-Agentas

Dr. Richter & Co Prusuase,

Pardawinėju PAIN-EXPELERI ir kitas liekarstas anos gar-
siausios ant szwieto liekarstu dirbtuwės. Didėji bonka Ex-
pelerio kasztuoja tikta! dorėli. Liekarstos ateina tiesiok
isz Prusu, Amerikoje niekur negausi. Gywenu M. J. And-
riukaczio namuose. Siunčziu ir i kitus mēstus; kas ima už
5 dorėlus kasztu nusiuntimo nerokuoju. Adresas: J. And-
ziulaitis, L. B. 30. Shenandoah Pa.

PAREMKITE NAMINĘ ISZDARBYSTA!

KAIP JUS PASIRENGETE ANT ŽIEMOS?

Ar jums reikia nauju

WIRSZUTINIŲ RUBŲ (OVERCOAT)

ŽIEMINIŲ APTAISŲ

ar drapanu dėl apsidengimo no galwos iki koju?
kurios wisos yra musu paczių namie padarytos?

Jei taip, garbė musu kaipo wienintelu

AREDYTOJU WYRU PAGAL NAUJAUSE MADA

walscziuje Schuyllkill yra užtektina gwarantija,

kad norint ką nors pirkti apsimoka pirma

užėjus pažiūrėti i musu krautuwę.

Preke taworu mes negarsiname.

Kas gero isz pigiu prekiu už blogo taworę?
Geras pirkinys yra wisumet pigus.

Paduodame geriausius pardawinius. Ranczyjamėsi nž
gerumą. Tikta! darbininkus prigulinezcius prie 'Union
mės turime sawo dirbtuwėse. Ateikite ant apziuros.

M. ROHRHEIMER,

DRAPANŲ IR NAMINIŲ DAIGTŲ KŪPEZIS,
No. 11 N Main St. Shenandoah Pa

A. ENGEL, Perdetinis.

DIDELIS DRAPANŲ ISZPARDAWIMAS

daugiaus kaip 350 wirszutiniu drapanu no 1.50

dorėlu augsztyn

dėl WYRU IR WAIKU

turi buti iszparduota. Ateikite pirma ne kad geriausios
drapanos bus iszparduotos; mes mat nutrenkiame 40 centu
no kožno dorėlo ant perkamo taworo.

COD STORE 7 & 19 Main S. SHENANDOAH

Sam MORRIS

LIETUWISZKA APTIEKA

M. BREGOWSKIO

67 Forsyth St. New York.

Geriausias liekarstos už pigiausią prekę. Gražus apsiėji-
mas, greitas ir geras prigatawylimas receptu. Ligoniams
labiausiai lytiszkose ligose yra suteikiama atsankanti patar-
mė. Ant aptiekorystos diplomą igijau Kazanės uniwersi-
tėte 22 d. gruođzio 1883 m., registrawojuasi New Yorke
21 d. gežužio 1885 m. Su paguodone

APTIEKORIUS

M. Bregowsky

67 Forsyth St. NEW YORK.

**MASTINIŲ TAVORŲ, PAGRAŽINIMO IR
KARPETŲ KROMAS.**

Apsigarsinu viso švieto žmonėms, kad aš tūkai anglinėje aprubėje didžiausią krautuę wisokiu drapanu, pagražinimo daigtu, szilku, akso mo ir pluszo, taip-gi pluszinius moteriu ploszczius no 20 iki 40 dorėlu. Gełumbiniai ir kortiniai aptaisai už kokią norint prekę. Ateikite tuojau o užezėdysite piningus bewaik ant wisoko ant wiłnoniu ir marszkoniu, ant szilkiu ir atłosiniu taworu.

P. J. Monaghan,

28 S. Main St. SHENANDOAH PA.

JOKUBO MATULO

KRAUTUWĖ WYNO, LIKIERIU, CIGARU.

Taip-gi atų parduodu kegėmis.

Geriausias arėtkas gausi gallonais ir kwortomis,
NORTH MAIN STREET, SHENANDOAH PA

O'NEILL BROS.

parduoda naminiu daigtus, ir tai pigiausiai wisame walszciuje. Taip-gi turime sėkrowę skryncziu ir karstu (grabu), kuriuos mės pigiaus padarome ir ant iszmokeszio duodame. Namuose Shanks
O'NEILL BROS.
MAIN STREET SHENANDOAH PA.

MAX REESE,

21 S. Main St. SHENANDOAH.

pardawėjas likieriu ir cigaru, yra podrang WISATINIŲ AGENTU dēl wisu garlaiwiu Hamburgo, Brėmos ir Antwerpos, siunczia piningus i wisas dalis Rusijos, Wingrijos, Lietuvos ir Lenkijos už pigiausią prekę. Nėkas ezia nebus prigantus. Gywenu pagal bankę.

A. OWENS,

18 ir 20 S. Main St. SHENANDOAH PA.

Krautuė miltu, mėsos, szieno, taip-gi ir kitokiu daigtu tinkancziu prie namu ir stalo. Taip-gi didelė wirtynė pigiu materiju dēl drapanu. Teisinga woga ir pigiausia wieta dēl lietuwinku. Eikit ir persikanokite! A. OWENS.

L. REFOWICH'US

Karalus Drapanu ir Skrybėlu ir Kepuriu, Czebatu ir Czeweryku. Wisumet wisę rasite didžiausiu, geriausiu ir pigiausiu Amerikoje. Wisi pardawinėtajai szneka lietuwiszka ir lenkiszka. Asz jus aprėdysiu no pado iki galwai už \$ 3 iki \$ 20. Skrybėlės no 25 centu iki \$ 3. Czebatu no \$ 1.50 iki \$ 4. Patikrinu, kad wisę ant 25 centu pigiaus parduodu ne kad kas kitas Szenandoryje, nės asz randos nemoku už sawo namus. Kam pirkinys nepatiktū, tegul atnesza atgul ir apmaino ant patinkamo, o jei ne, tai gaus sawo piningus atgal. Žiurėk, kur yra salė dēl

Knights of Labor.

10 S. Main St. SHENANDOAH PA.

MOTIEJUS MARCINKEWYCZIA

ant JARDIN st., artymais Coal st.

Laikau szauciszka dirbtuwę ir siuwu ant orderio czebatu ir czewerykus kaip dēl didėlu taip ir dēl waiku; priimu nesziotą apawę dēl sułojymo. Pigiaus darau ne kaip wisi Szenandorio szaucziai. Ateikite pas manę, brołai lietuwinkai, o dziangsitėsi ilgau dēwėdami mano darytą apawę.

DOWYDAS FAUST,

No. 120 South JARDIN ST., Shenandoah Pa, yra wyriausias ir seniausias agentas dēl ispiirkimo no ugnies ir dēl apsergėjimo gywasczo; reprezentawoja geriausias ir didžiausias kompanijas. Lietuwinku norėdami apsisergėti no gywasczo ir no ugnies ateikite pas manę, ir to jus nepasigailėsite.

CH. T. RICE,

22 East Centre St. SHENANDOAH Pa.

Mano kromo lankytojai patys žino, kad asz atiduodu geriausią ir pigiausią darbę Szenandoryje. Parduodu laiwakortes ant geriansiu kompaniju akrotu; piniags nusiuncziu pigiausiai ir tikriausiai, ir piningai greicziaus i paskirtą wieta neina ne kad per kitus siuncziami.

L. GOLDIN,

parduodu gerus aptaisus su liemenimis, su skwernais ir palaidinius aptaisus. Liemuo gerai pritinka. Kelnės yra in galus platesnės. Geriausias aptaisus parsiduoda už 15 dorėlu, ką wertas yra \$ 20. Turu geriausias skrėbeles su placziais dugnais. Marszkiniai dēl wyru, drapanos dēl waiku, skraistės geriausios wisame mēste; pokakliniai rakszcziai labai pigus. Ateikite, pirkkite, o linksmus ir sweiki ilgau mano diapanas dēwėsite. L. GOLDIN.

11 SOUTH MAIN ST. SHENANDOAH Pa.

KRAUCZISZKAS KROMAS

JONO MIELDAZIO.

Darau uniformas ir kitokias drapanas wisokiom madom; prekiu (czienia) yra nuderama; drapanos ant orderio. Draugysecziu drapanas galima gauti wisokios mados. Wisas aptaisas yra padaromas geriausiai.

6 E. CENTRE ST. SHENANDOAH Pa.

Adresas dēl telegramu:
New York: „CUBIFORM”

Adresas dēl telegramu:
Hamburg: „Anchor”

W. WOLFF

Lietuwlenkiszka KANTORA iszmainos

Su kauceja 18.000 markiū. Patwirtanta Hamburgo Senato,
382 GRAND ULYCZIA, pagal paczlos stotę „B”.
BANKINE KANTORA. NEW YORK.

HAMBURG: BERGEDORFER Str. No. 1, pagal gelžkel-
dwari 'Berlin'. TELEFON No. 1734.

LAIWAKORTES I EUROPA IR ATGAL.

Laiwakortes ant wisu garlaiwiu ir pacztawuju laiwu už pigiausią prekę. Piningusi Lietuvę, Rusiją, Wokietiją ir tt. tikru tikriausiai nusiuncziamė, taip kad po paranka atsiduria i paskirtą wieta wėlausiai per 12 iki 14 dienu. Wisuose didesniuose mēstuose Rusijos, Lietuvos ir tt., taip-gi parubežės mēsteluose turime sawo agentus, kurie dēl musu keleiwu wisę parupina už dyka. Paczlos siuntiniai ir łobiai iszsiuncziami už pigiausią prekę i wisas dalis szw.eto.

BILETAI dēl wisu GELŽKEJU Amerikoje.

KANTORA IPIRKIMO PERWEŽAMUJU DAIGTU.
Wisalinė AGENTURA Rusiszkos Draugystės gelėzincelu
mēstiniu ir podraug uostiniu stocziau.